

R. Akiva and R. Yishmael: The Original Rabbinic Rivals

In this shiur, we will examine the different schools of thought presented by R. Akiva and R. Yishmael - their theologies, ways of reading Torah, and their beliefs about how Torah relates to human beings. Their debates shed light on some of the most fundamental questions about living a Jewish life!

Questions? Comments? Email dinanddaf@gmail.com

1. סנהדרין נא:

וכי מפני שאתה דורש בת ובת נוציא זו לשריפה!?

And because you expound upon an extraneous “vav” in the word “ובת,” we should give this woman the capital punishment of *serefah*?

2. במדבר טו:לא

והנפֿש אשר־תַּעֲשֶׂה | בְּיַד רָמָה מִן־הָאֶזְרָח וּמִן־הַגֵּר אֶת־ה' הוּא מַגְדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמָּה:
But the person, whether citizen or stranger, who acts defiantly reviles God; that person shall be cut off from among the people.

כִּי דְבַר־ה' בָּזָה וְאֶת־מִצְוֹתוֹ הִפְרָה | תִּכָּרֶת הַנֶּפֶשׁ הַהוּא עֹנֶה בָּהּ: {פ}

Because it was the word of God that was spurned and [God's] commandment that was violated, that person shall be cut off—and bears the guilt.

3. ספרי במדבר קיב

הכרת תכרת. הכרת בעולם הזה תכרת בעולם הבא דברי ר' עקיבא א"ל ר' ישמעאל לפי שהוא אומר תכרת הנפש
ההיא שומע אני בשלוש כריתות בשלוש עולמות? מה תלמוד לומר הכרת תכרת? דיברה תורה לשון בני אדם.
Cut off in this world and cut off in the next, per R. Akiva. R. Yishmael said to him: Once the Torah says, “the person will be cut off,” it is a third mention of karet - does this imply three worlds? Rather, what is the meaning of the double language of karet? The Torah speaks in human phrasing.

4. מכילתא דר' ישמעאל מסכתא דבחדש ט

(שמות כ,יד) [”וְכָל הָעָם רָאוּ אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִם, וְאֶת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת הָהָר עֶשֶׂן, וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנְעוּ, וַיַּעֲמִדוּ מִרְחָק.”] [”וְכָל הָעָם רָאוּ אֶת הַקּוֹלֹת.” רואין אֶת הַנִּרְאָה וְשׁוֹמְעִין אֶת הַנִּשְׁמָע. דְּבַר ר' יִשְׁמַעְאֵל. ר' עֲקִיבָה אוֹמֵר: רואין וְשׁוֹמְעִין אֶת הַנִּרְאָה.

(Ibid. 20:15) "And all the people saw the sounds and the lightnings": They saw what was visible and heard what was audible. These are the words of R. Yishmael. R. Akiva says: They saw and heard what was audible.

יצר הרע

5. ויקרא יט:כג-כה

וְכִי־תֵבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶּם כָּל־עֵץ מֵאֵל וְעַרְלֹתֶם עַרְלֹתוֹ אֶת־פְּרִיָּו שְׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֵרְלִים לֹא יֵאָכֵל:

When you enter the land and plant any tree for food, you shall regard its fruit as forbidden.
Three years it shall be forbidden for you, not to be eaten.

וּבִשְׁנָה הָרְבִיעִית יִהְיֶה כָּל־פְּרִי קֹדֶשׁ הַלֵּלִים לַיהוָה:

In the fourth year all its fruit shall be set aside for jubilation before God;

וּבִשְׁנָה הַחֲמִישִׁית תֹּאכְלוּ אֶת־פְּרִי לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם:

and only in the fifth year may you use its fruit—that its yield to you may be increased: I Hashem am your God.

6. ספרא קדושים ג:ה - ר' עקיבא

ובשנה החמישית תאכלו את פרי...רבי עקיבא אומר דברה תורה כנגד היצר שלא יהיה אדם אומר הרי ארבע שנים אני מצטער בו חנם לכך נאמר להוסיף לכם תבואתו:

And in the fifth year you may eat its fruit, that its yield to you may be increased (Lev.

19:25) – R. Akiva says: The Torah spoke on account of the yetzer, so that a person will not say: for four years I have troubled myself for nothing! Hence, it is said: that its yield to you may be increased.

7. שמות לד:כד

כִּי־אֹרִישׁ גּוֹיִם מִפְּנֵיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלְךָ וְלֹא־יַחֲמַד אִישׁ אֶת־אֶרְצְךָ בְּעֵלְתֶּךָ לְרֹאוֹת אֶת־פְּנֵי ה' אֱ-לֹהֶיךָ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה:

I will drive out nations from your path and enlarge your territory; no one will covet your land when you go up to appear before your God three times a year.

8. מכילתא דרשב"י לד - ר' עקיבא

כי אוריש גוים מפניך ולא יחמד איש את ארצך דברה תורה כנגד היצר שלא יאמרו ישראל היאך אנו מניחין ארצינו ובתינו ושדותינו וכרמינו ועולין לרגל שמא יבואו אחרים וישבו במקומותינו לפיכך ערב להן הקב"ה ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות.

I will drive out nations from your path[and]...no one will covet your land (Ex. 34:24) –the Torah spoke on account of the yetzer, so that Israel will not say, “How can we leave our land, our homes, our fields, and our vineyard and make pilgrimage, lest others come and dwell in our places?” Therefore, the blessed Holy One guaranteed them: no one will covet your land when you go up to appear.

9. מכילתא דעריות (בתוך ספרא אחרי מות ט) - ר' ישמעאל

לא תעשה לך פסל...וכל תמונה...לא תטע לך אשרה (דברים טז:כא) ...כל עץ...ואבן משכית (ויקרא כו:א) ...אלהי כסף (שמות כ:כ) ...כל כך רדף הכתוב אחר יצר הרע, שלא ליתן לו מקום למצוא לו אמתלת התר.

Do not make for yourself a graven image...or any image...do not plant for yourself an asherah...any tree...a figured stone...gods of silver...gods of gold...etc., etc. Scripture pursued the yetzer ha-ra this extensively so as not to give it a justification for idolatry.

10. ויקרא יח:ד

אֶת־מִשְׁפָּטֵי תַעֲשֶׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לְלֶכֶת בְּהֶם אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם:

My rules alone shall you observe, and faithfully follow My laws: I Hashem am your God.

11. מכילתא דעריות (בתוך ספרא אחרי מות חייג) - ר' ישמעאל

את משפטי תעשו אלה הדברים הכתובים בתורה שאלו לא נכתבו בדין היה לכתבן כגון הגזלות והעריות וע"א וקללת השם ושפיכת דמים שאלו לא נכתבו בדין היה לכתבן ואלו שיצר הרע משיב עליהם ואומות העולם ע"א משיבין עליהם כגון אכילת חזיר ולבישת כלאים וחליצה יבמה וטהרת המצורע שעיר המשתלח שיצר הרע משיב עליהן ואומות העולם ע"א משיבין עליהן. תלמוד לומר אני ה' חקתי אין את רשאי להשיב עליהם.
My rules shall you observe (Lev. 18:4) – this refers to matters that are written in the Torah but if they had not been written, it would have been logical to write them...And faithfully follow my statutes – these are matters that are written in the Torah against which the yetzer ha-ra argues and the nations of the world argue...In this regard, Scripture says, I am the Lord (Lev. 18:4) – I have made these statutes and you have no right to argue against them.

בחירת ישראל

12. משנה אבות ג"ב

הוא (=ר' עקיבא) היה אומר חביב אדם שנברא בצלם. חבה יתירה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר בצלם א-להים עשה את האדם (בראשית ט).
חביבין ישראל שנקראו בנים למקום. חבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר בנים אתם לה' א-להיכם (דברים יד). חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה. חבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם, שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו (משלי ד).
He (=Rabbi Akiva) would say: Beloved is "adam" ("a person"), who was created in an image, an extraordinary love is known to the human since the human was created in God's image (as it says, "for in God's image, God made the person" [Gen 9 6])
Beloved are [the people] Israel, who were called children of God. An extraordinary love is known to them since they were called God's children (as it says "Children are you to the Lord your God" [Deut 14:1]). Beloved are the people of Israel that they were given a charmed implement. And extraordinary love is known to them, for they were given a charmed implement with which the world was created (as it says, "For I have given you a good 'item,' do not forsake My 'Torah.'" [Proverbs 4:2]).

13. ספרי במדבר, קרח קיט

חביבים ישראל כשהוא מכנן אין מכנן אלא בכהנים, שנאמר "וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה' תִּקְרְאוּ מִשְׁרֹתֵי אֶלֹהֵינוּ יֹאמַר לָכֵם הָיִל גּוֹיִם תֹּאכְלוּ וּבִכְבוֹדָם תִּתִּימְרוּ:" (ישעיהו סא:ו).
חביבין כהנים כשהוא מכנן אין מכנן אלא במלאכי השרת שנא' כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צב-אות הוא" (מלאכי ב:ז): בזמן שהתורה יוצאה מפיו הרי הוא כמלאכי השרת ואם לאו הרי הוא כחיה וכבהמה שאינה מכרת את קונה. חביבה תורה שכששאל דוד מלך ישראל לא שאל אלא תורה, שנאמר טוב אתה ומטיב למדני חקיק' (תהילים קיט:סח)

Beloved are [the people] Israel for when God gives them a nickname, God names them priests as it says "And you shall be called the priests of the Lord" (Isa 61:6).
Beloved are [the priests] Israel for when God gives them a nickname, God names them none other than ministering angels, as it says "For the lips of the priest keep knowledge and they seek teaching at his mouth for he is the angel of the Lord" (Mal. 2:7) At the time that Torah comes from his mouth he is like an angel, when [it does] not, he is like a beast and an animal

that knows not its creator Beloved is Torah, for when David the King of Israel asked, he asked only Torah Thus it says "You are good and do good, teach me your laws" (Ps 119:68) Your good has been ample to all who come into the world, let your good be ample to me and teach me your laws.